

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTUDOROS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Hideg víz vagy hétézer korona.

Mult hetekben — ha jól emlékszem — a „Székely-Udvarhely“ 75-ik számában „Polgár“ többek között azt írta, hogy a jelenlegi polgármester „polgármesterkedéséért (ha egyedül tőle függene), még hideg vizet sem adna, nemhogy évi hétézer koronás fizetést“...

Ez erős mondás volt, de igaz és egyenesen a szög fejére ütött, mert széleskörű visszhangra talált. Ma is uton-utfélen ezt beszéljük. Hiszen az igaz mondás, nem emberszólás... A polgármester pedig hallgat. Ugy tesz, mintha mindezekről tudomása sem volna. Vagy talán a hallgatás — beleegyezést jelent?...

Különben az is megtörténhetik, hogy a polgármester ujságot sem olvas. Elvégre annyi fizetése van innen és tul, hogy annak a megolvasása, elköltése már lekötheti összes idejét. Hát még ujságot is olvasson! Nem, nem, nem, ez igen sok lenne egy ilyen derék növésű polgármesternek, aki némely körökben oly nagyon kedvelt, annyira körülrajongott alak, hogy a főispán is megirigyelhetné, ha erre, illetve arra felé járna... Hiszen — közmondás szerint — a vén kecske is megnyalja a sót...

No, de én nem akarok ezekről beszélni. Ezt elintézik a városi csepütelegráf és azok a bizonyos „tejes asszonyok“. Nekünk más a célunk és hivatásunk itt, a nagy nyilvánosság előtt. Vegyük tehát rendre vagy sorra, mint a falushíroságot.

Minap egyik polgártársam azzal érvelt, hogy a városi polgármesteri állásra nincs más jelölt, mint a mostani polgármester. Hát ez végtelenül szomorú és megbocsáthatatlan szegénységi bizonyítvány lenne Székelyudvarhely város közéletére nézve, ha így állana a dolog. Azonban nem így van s ezt majd a pályázati hirdetés megjelenése után igazolhatjuk. Másfelől pedig neveltséges még a feltételezése is annak, hogy egy hétézer koronás tekintélyes állásra a mai világban alkalmas pályázó ne akadjon.

Viszont azt sem tehetjük, hogy a mostani renszertelen állapotokat főtartsuk még akkor sem, ha nagyközséggé volnánk kénytelenek átalakítani a várost, ami különben — ha lehetne — egy csapott sem ártana. Mert így csak játsszuk a „fenn az ernyő, nincsen kas“ szerepét; évről-évre fizetjük a sok pótdát és egyetlen lépéssel sem tudunk előre haladni — hivatott vezér nélkül.

Ha a teméntelen s a nagyközségben felesleges tisztviselői fizetésektől megszabadulnánk, a város bevételi forrásait pedig egy arra hivatott, szélesebb körű gazdálkodási tudással bíró

vezér kezébe venné, tíz év alatt újra születnék helységünk s akkor a már lerakott fundamentális alapokon, mint várost, akár önálló törvényhatósági joggal bíró várost is lehetne újból fel-
emelni.

No, de ez a megoldás csak akkorra szólana, ha alkalmas, munkaképes, ámbiciózus, törekvő vezért nem kaphatnánk. Ilyesminek azonban még a feltételezése is sértés volna e város értelmi színvonalára. Tehát erről ne is beszéljünk.

Szóljunk arról a nagyfontosságú kérdéssről, mely küszöbön áll és okos, bölcs megoldást követel. Ez pedig első sorban a városi képviselőtestület kiegészítése; a lejárt mandátumoknak olyan kezekbe való juttatása, melyekben Székelyudvarhely város előre haladása, anyagi boldogulásának feltételei biztosítva lesznek.

Ez most az elsőrendű és legfontosabb kérdés. Itt nem szabad csupán pártpolitikai tekintetekre ügyelni, mert a rettenetesen elhanyagolt városi érdekek, most mindennél elsőbbek kell legyenek.

A városi képviselőválasztások megajtésének ideje már nincs messze. November havában meg kell történnék. Az így kiegészített képviselőtestület fogja a tisztújítást megejteni.

Nagyon fontos tehát, hogy kiket tisztel meg bizalmával a város polgársága nemcsak a képviselőség szempontjából, hanem azért is, hogy a tisztviselők megválasztása egyenesen a most összeállítandó képviselőtestülettel, annak szavazatától függ.

A kilincselések, házalások már megindultak. Egyik-másik fogdossa a szavazó képviselőket. Azonban a város érdeke azt kívánja, hogy a szavazatok eligéréseivel ne siéssünk; várjuk meg a pályázat eredményét; lássuk, kik és milyen kvalitású egyének kívánják az egyes állásokat elnyerni.

Ma már a városi tisztviselői állás nem csupán nobile officium, hanem gondtalan megélhetést is biztosító, tekintélyes jövedelmet adó hivatal. Nem lehet tehát azokat csak egy mirnix-dirnix akárkinek oda dobni és így könnyelműen, a város összes polgárságának terhére, dologtalan, renyhe, üres fejű heréket dédelgetni s ilyenekre a város javait fecsérelni.

A városi képviselőség azonban nobile officium, fizetés nélkül való tisztesség, de a polgárság bizalmának legszebb jele. Ha ebben bárki is részesül, annak helyt kell érte állania és a város közügyeiért a legnagyobb áldozatkészséggel tübbe mennie. Szól ez a virilis jogon helyet foglaló képviselőknél is, kik az osztó igazság elvénél fogva, nemcsak önmagukat, hanem a legszegényebb polgártársukat is egyenlő jóakarattal kell támogatni a forumon, hova vagyoni elő-

nyeik juttatták. Ez különben erkölcsi kötelesség volt, lesz és marad s bővebben fejtegetni, nem is tartjuk szükségesnek.

Igy állván a dolog, ideje lesz a polgárságnak megmozdulni és a város jövőjét, érdekeit szigorúan szem előtt tartva, az elmondottakról elmélkedni és eszmecserét folytatni.

Nem szabad készületlenül, meglepetés-szerűen ily nagyfontosságú kérdéseket kezelni. Keressük az érintkezési pontokat és induljon meg a maga idejében a jövőt előkészítő mozgalom!

D—r.

Az idők jeleinek intése.*

Irta: Ürmösi József homoródszentpáli unitárius lelkész.

Alapige: Ő pedig felelvén monda nekik: Ha beestéledik azt mondjátok: Jö idő lesz, mert tüzel az ég alja. Pitymállatkor meg: ma vihar lesz, mert az ég piros meg borongós. Az égnek képet megtudjátok hát itélni, az idők jeteit meg nem tudjátok? (Máté 16/2. 3.)

Hatalmas Jehova tégy csodát a Te kiválasztott népeddel! Szánd meg izraelt, nyisd meg egeidet, hadd szálljon alá az, a kité izrael epedve vár... a Messiás!

Hasztalan a kérdés! Jehova nem tett csodát! A kité izrael hivatott nagyjai — kik önmagukat a nép vezéri szerepére feltölték — a farizeusok, főpapok, irástudók a fényes felhők kárpitjain a tündöklő égből alázatlan hirdettek, vártak, az a Messiás késett... A nép, a kijátszott, félrevezetett, az elhagyott, elnémitott nép... várt. Nem tudta kihez forduljon... annyit csalódott már?!

De ime egy ember! Ruhája nem fényes, magatartása nem az a kimért, előkelő, hanem mindenben egyszerű, magaviselete nyájas és nem előkelő farizeusi rend előtt hajladozik, hanem odamegy azokhoz, a kiknek nem volt barátjuk, a kikhez senki egy jó szót sem szólott, azokat kereste fel és hívta azokat a megtisztult szív érzelmével az Atyához. Beszélt oly csodásan, miképpen még ember nem beszélt.

Ki az az ember? Ki az a csodás beszédű férfi? Ő az, a názáreti ácsmester fia a Jézus, ő az emberiség egyedüli igaz Messiása!

Hozzá mennek a hivatalos rend őrei a farizeusok, sadduceusok:

Ki vagy Te, ki ezeket cselekszed? A messiás! Hát akkor tégy csodákat és jeleket, mert mi a Messiástól azt várunk! — Vek nemzettség! Ha az égnek jeleit ismeritek, mert estve ha az ég vörös azt mondjátok: jó idő lesz; pitymállatkor, ha az ég piros és borongós: ma vihar lesz; hát az időknek jeleit nem tudjátok megítélni? Nem értitek meg, hogy a Messiás országa nem

*Elmondott 1912. okt. 13-án a „Szövetkezeti Népház“ felavatása alkalmával tartott Istentiszteleten.

az ég csodás jeleiben jön el, hanem az emberi szív és lélek megtisztult, megszentelt érzelmeiben!?

A Szintér változik. A kép nagyobbára ugyanaz. Csodákat vár ma is az emberiség, mely a megélhetés, könnyen boldogulás Messiását előteremtse valahonnan.

Feltűnedeznek társadalmunknak minden vonalán, minden osztályában az ujkor farizeusai, sadduceusai, kik magukat az ujkor messiási eszme — a boldogulhatás egyedüli letéteményeseinek hirdetik. Ugyanazzal a kimért, előkelő magaviselettel, leereszkedéssel, mint dicső elődeik. A nép a sok vezér közt — melyek mindenike a boldogulás utjait hirdeti, nem tudja ki a valódi?

E közben a kicsiny, esendes Názáretnekben, az egyszerű falucskákban, támadnak az egyszerű ácsmester fiának, egyszerűbb — gyengébb — de a nép iránt jószívvel és lélekkel érző apostolai, kik tudják hol, mi fáj? és készek is azt gyógyítani.

Ámde eljönnek modern korunk nagyképű farizeusai és kérdik, minő joggal cselekszitek ezeket? Hisz az üdvösség, a boldogság felülről, a mindenkori hatalom letéteményesétől, azoknak üdvös intézkedéseitől, törvényeitől várható! Csak ők tudják az égnek jeleit, mikor virrad meg szép hazánk egén!

Vak nemzettség! Ha az égnek jeleit tudjátok, hát az időknek jeleit, hogy nem tudjátok megítélni! Az idők jele — ma hangosabban, mint valaha — arra int, hogy hazánk, népünk jövője nem a felülről halomszámra hozott törvényekben rejlik hanem, az itt, alant történő:

I. helyes haladásban és

II. Egyesült Munkában...

Az időknek ezen jeleiről kívánok szólni.

(Folyt. köv.)

Katonáskodás — a jövőben.

Tisza és Lukács katonai törvénye, melyet az ellenzéki képviselők kihurcolása után, mint munkapárti határozatot a királlyal is szentesítettek, már mint törvény követeli jogait a nemzetől.

E gazmódon keresztül erőszakolt törvény előtt — bár vérig sért is bárkit — meg kell hajolni, mert az adott viszonyok között, mást nem tehetünk.

Ilyen gondolatok és érzelmeik között lévén, adjuk közre a városi tanács tájékoztató hirdetményét, hogy polgártársainkat köteleességükről tájékoztassuk.

A tanács felhívása így szól:

A védőtörvény utasítás I. rész 26. §-a értelmében ezenfelül felhívjuk mindazokat, akik az 1913. év folyamán életüknek 21., 22. vagy 23. ik évét betöltik, a kik tehát az I., II., III. korosztályban az 1913. évi ujonccsallításra kötelezettek, hogy összeírás végett a városi tanács katonai ügyosztályában folyó év november havában jelentkezzenek.

Mindazon állításkötelesek, a kik a törvényes elismert és bevett egyházak és vallásfelekezetek papjai, papjelöltjei vagy hit-tudományi tanulmányok hallgatói, továbbá a tanítók és tanítóképzőintézetek növendékei, öröklött mezői gazdaságok tulajdonosai úgy, mint családfentartók a védőtörvény utasítás 29., 30., 31., 32. §-ában körülírt kedvezmények valamelyikére, vagy továbbá a csak két évi tényleges szolgálatnak a 20. §-ban körülírt kedvezménye iránt esetleg igényt emelnek, kellően felszerelt kérvényeiket 1913. évi január havától a fősorozás kezdetéig a katonai ügyosztályban, legkésőbb azonban az 1913. évi fősorozás napján a sorozó bizottsághoz tartoznak benyújtani.

Azon esetben pedig, ha a védőtörvény 30. vagy 31. §-ban megjelölt s az öröklött mezői gazdaságok tulajdonosai és a családfentartók részére fenntartott kedvezményre való jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba

való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi felváltáskor éled fel. (Vt. 30. §. 2. p. és 31. §. 8. p., illetőleg Vt. ut. 108. 7. p. és 112. §. 10. p.)

A védőtörvény 32. §-ában meghatározott kedvezmény (teljes törvényes igénnyel a védőtörvény ut. 30. és 31. §-a alapján nem bíró családfentartók és mezőgazdák kedvezménye megadásáért a felszerelt folyamodványokat január elsejétől a tényleges szolgálat megkezdéséig a katonai ügyosztályba kell beadni az esetben pedig, ha a kedvezményi jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltáskor éled fel. (Vt. 32. §. 3. p.)

Az egy évi tényleges szolgálat kedvezményére vonatkozó igény legkésőbb a mindenkori előálláskor bejelentendő. A ki a bejelentést elmulasztja és ezen mulasztását igazolni nem képes, a kedvezményre való igényét erre az ujonccsallításra elveszti. (Vt. ut. 21. §. 4. p.)

Mindazon, székelyudvarhelyi illetőségű állításkötelesek, kik a Székelyudvarhely városi sorozójáráson kívül jelenlegi tartózkodási helyeiken kívánnak állítás kötelezettségeiknek eleget tenni, eziránti folyamodványaik a jelentkezés alkalmával nyújtandók be s folyamodványaikban a fent felsorolt kedvezmények bármelyike iránti igényeik is bejelenthetők és igazolhatók.

A jelentkezés szóval vagy írásban teendő meg, s azok helyett, kik a várostól ideiglenesen távol vannak vagy betegségük miatt a megjelenésben akadályozva vannak, a bejelentést szüleik, gyámjaik vagy meghatalmazottaik is megtehetik.

Megjegyezzük végül, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a véderörölszóló törvényből eredő kötelezettségnek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderörölszóló törvényből folyó kötelezettségnek nem ismerése által, nem menthető s azon állításkötelesek, ki a jelentkezést a nélkül, hogy ebben öt elháríthatatlan akadály gátolta volna, elmulasztja, kihárást követel el s a védőtörvény ut. 63. §-a értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Székelyudvarhely város tanácsától, 1912 október 17-én.

Dr. Szabó József sk.

Gotthárd János sk.

v. főjegyző.

polgármester.

Szines képek.

A jószívű főispán.

Marostordamegyében deputációt szerveztek, hogy a kormánytól inségsegélyt kérjenek.

A főispán előre utazott és úgy volt a megállapodás, hogy, Dr. Köllő Ignác alispán majd adott jelre utána megy a küldöttség.

Az alispán tényleg vasárnap délelőtt táviratilag hívták is a belügyminiszteriumba, de már estére — lefújták.

Hirtelen az inségesek deputációját is lerendelték, mért — állítólag — id. Haller János gróf és főispán az e hó 29-iki közgyűlésen — utóljára elhőköl.

Mi következik ebből? Az, hogy a *Haller gróf főispánságával* — Marostordában még az inség is megzúgunk... Tehát ha nincs főispánság, elmarad az inségsegély is.

... És még mondja valaki, hogy nem jó lelkű emberbrát ez a mi *lemondó, búcsúzkodó*, de azért diplomatikusan *itt maradó* főispánunk!?

Olcso Jókai. Az októberi tíz szám (81—90) a nagyíró egyik legszebb regényét hozza Enyém, tiéd, övé ötkötetes nagy regény, egyike azoknak a munkáknak, melyeknek a témáját legjobban szerette és melyekét a legnagyobb gonddal irt meg a költő. A szabadságharc, az emigráció és a kitegyezés idején szövődik a regény érdekfeszítő meseje. A fanasztikum és valóság ragyogó szövedéke ez a munka, melyben pompás magyar alakok, egy eltűnt világ kedves emberei kelnek új életre. Az Olcso Jókai egy-egy száma 40 fillérért minden könyvesboltban kapható.

Irók és ujságírók

Almanachja.

Az elkövetkező téli szezon elején egy ritka érdekességű könyv fog megjelenni Marosvásárhelyen. Ez a könyv már azért is példátlanul áll a vidéki irodalom terén, mert sikerült az erdélyi írókat és ujságírókat egy nagy társaságba összehozni. Ambiciótól kitalált munkával, remek elbeszélésekkel, különösképp a novellákkal, szebbnél-szebb versekkel igyekeztek az erdélyi írók és ujságírók a forumra lépni.

Persze, a földön semmi sem lehet tökéletes. Lehetséges, hogy egy-két ugyancsak jónévű író vagy írókó kimaradt az Almanachból, de ép azért tesszük közzé e sorokat most, hogy november 6-ikáig bárki, ki irodalommal foglalkozik — beküldheti dolgozatait: Oroszlány Gábor szerkesztőhöz (Marosvásárhely Baross-u. 15.), ki a könyvet nagy fáradsággal és sok munkával most állítja össze.

A könyv írói között szerepelnek többek között:

Bignó Béláné, B. Szász Piroksa, György Imre, Dr. Molnár Gábor, Enyediné K. Eliz, Orbán Balázs, Henter Géza, Winkler Margit, Szentgyörgyi Dénes, Boros Elek, Dénes Károly, Máthé József, Szánthó Gábor, Vákár P. Arthur, Szász Béla, Benkő Annuska, Simor Jenő, Páncél Imre, Polonyi János, Betegh Pál, Ádám Éva, Baka Béla, Sajó Géza, Szabó Pál, Szentirmai Zoltán, Szász Ödön, Pálffy Gyula, Gróf Vass György, Morvay Zoltán, Bárd Bálint József, Pálffy Aladár, Tóthfalusi József, Kovács Dezső, Magyar Mihály, Dózsa Endre, Tarcsfalvi Albert, Kiss Menyhért, Csulak Lajos, Orbán Eliz, Váró Ferenc, Szabó Jenő (Kézdivásárhely) stb.

A könyvben lesz naptári rész is. Ára 3 korona. Megrendelhető az Almanach szerkesztőjénél Marosvásárhelyt.

HIREK.

— **A székely-püccs 1877-ben.** E cím alatt közelebbről a „Székely-Udvarhely”-ben érdekes leírást közlünk lengyelalföldi báró *Orbán Ottó* tollából, aki *Ujrov Gáborral* együtt szervezte volt a muszkák ellen a püccsöt. Ez ügyről mai napig szines részletes leírás s igen örvendünk, hogy éppen az egyik fővezér tollából a „Székely-Udvarhely” hasábjain fogadjuk a köztudatba átmenni e történelmi adatok.

— **Előzetesek a postaragazgatásról.** A magyar posta közigazgatási státuszának kivételét a kormány a kereskedelemügyi miniszter közbenjárására a jövő évi költségvetés terhére már a folyó évben végrehajtotta. Az erdélyrészi 15 vármegye területére kiható kolozsvári posta- és táviratigazgatóságnál ez az intézkedés igen örvendétes előhaladást eredményezett, ami az igazgatóság általánosan szeretett, kiváló vezérének! Dernye i Mihály posta- és táviratigazgatónak kitűnő adminisztrációját igazolja. A kinevezettek között székelyudvarhelyi származású székelyek is vannak. Így Dr. Szabó Domokos titkár a VII. fizetési osztályba postás- és táviratnácsosnak; Thorday György és Pál Dénes eddigi segédtitkárok, a VIII. fizetési osztályba posta- és táviratitkároknak léptek elő.

— **Sajtó-hóhérolás.** Kossuth Lajos megmondotta, hogy ha összes jogainkat elkobozzák és csak a sajtó szabadságát hagyják meg, ezzel még mindent visszaszerezhetünk. Lukács és Tisza kormánya pedig felrugta az alkotmányt, éhes sáska-had módjára felette ha-

zánk törvényes jogbiztonságát és e közben egyenkint rája le a nemzet legszentebb intézményét: a sajtó szabad mozgásának lehetőségét. Udvarhelyvármegyében kezdtek bünhös munkájukat. A „Székely-Udvarhely” tönkretételére mindent elkövettek. Folytatták „A Nap”-pal, „Magyarország”-gal, „Pesti Napló”-val, „Népszavá”-val szemben az üldözést. Legujabban pedig a „Pesti Hírlap”-ot tiltották ki a vasuti állomásokról. Felháborító, amit ez a kormány elkövet. Egyik oldalról kitiltja az igazságot, másfelől meg a jóhiszemű emberekre ingyen zudítja reá fizetett, bérenc hazugságait. Vaggonszámra önti a posta az ország véres verejtékén kitarított hazugságokat. A Budapesti Újságírók Egyesülete rendkívüli közgyűlésre készül. Bizonyára a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége is csatlakozni fog. Ezt az állapotot tovább tűrni nem szabad. Ha van sajtóügyi szolidaritás, újságírói összetartás, akkor ennek a gyalázatos rendszernek pusztulni kell. A nemzet sarkpontját, a legnagyobb biztositékát: a sajtó szabadságát, mindenkinél még élele árán is meg kell védelmeznie! E nélkül már csakugyan vége lesz összes javainknak, miket őseink vérük hullásával kiküzdöttek — úgy látszik — a törpegyáva, pipogya utódoknak... Ha az elvakult hatalom erőszakot alkalmaz, vissza kell torolni! Mire való a nyomdászok szakszervezetét? Ki tudja őket arra kényszeríteni, hogy a kormány-párti hazugságoknak életet adjanak!... Jó lenne a kormányt felvilágosítani.

— **Október 31.** A ref. kollégium október 31-én (csütörtökön) d. e. 11 órakor az intézet dísztermében reformációi emlékünnepeket rendez, amelyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Az ünnepély sorrendje: 1. Gyülekezési ének. 2. Imát mond Biró Sándor lelkes-tanár. 3. Karének. 4. Szaval: Dankó Andor VIII. o. t. 5. Alkalmi beszédet tart Biró S. 6. Szaval Hoffman Zoltán. 7. Ének.

— **Hat fia van Derzi Árpád** bádogosmesternék. A legnagyobb alig 12 éves és a legkisebb most 4 éves. S ennek a törekvő iparosnak, nincsen családi pótléka. Maga és felesége megfeszített munkájára van utalva, hogy terhes családját szűköskén, szegényesen is képes legyen tartani. De hátha nincs munkája, nem tud keresni a vagyontalan, gondokkal terhelt családapa! Avagy — Istent mente — betegség sújta, mi történik akkor a jó érvágyó gyermekekkel, kik nem ismerik a nincsent! Vajjon az ilyen és ehhez hasonló cseru családokról ki gondoskodik a mai drága megélhetési viszonyok között! Ilyen gondolatok támadtak együnkben és imo. közzük humanus érzésű embertársainkkal. Nem kérünk számukra alamizsnát, hába az ilyen szegényekre ráérne, hanem munkát kérünk Derzi Árpád bádogosmesternék, aki valóságos ezermester. Bevezeti a villamos csengőt bármelyik lakásba, készít mindent, amit egy jól képzett bádogos elkészíthet. Befedi a templomtornyot és felteszi a keresztet, sőt a villámhárítót is. Nem oly régen történt, hogy a vajdahunyadi templom tornyán a gömb elfordult. A mérnökök, vállalkozók ezekre menő költségvetési összeget irányozták elő a drága állások és hőkösz-pókuszok felszámításával. Derzi Árpád egy pár lécből létrát csinált s a mérnökök nagy bámulatára, a torony ablakából felmászott a tetőre és a gömböt ügyesen megfordította, alaposan odaerősítette. Pár száz korona jutalmat kapott és az ezrek a templom pénztárának megmaradtak. Mi jó lélekkel ajánljuk ezt a nagy családú, törekvő kisiparost úgy az illetékes körök, mint a nagyközönség legmelegebb pártfogásába.

— **Jegyzők az adókövetés ellen.** A somogy megyei jegyzők egyesülete a tabi já-

rasi jegyzők indítványára elhatározta, hogy az adókövető bizottság elnöki tisztét az egyesület minden tagja visszatartja. Hosszabb vita után azt is kimondták, hogy e határozatukat az ország összes jegyzői egyesületeinek megküldik hasonló eljárás követése céljából. A somogyi jegyzők — úgy látszik — tudnak és mernek is érvényt szerezni a jegyzői tekintélynek. Nem hajolnak hétrét a főispáni ukázokra. Hjh! az együttes érzés nagy hatalom, csak sokan nem tudják alkalmazni s ha alkalmazzák, akkor is önző, hitvány, gyalázatos célokra, embertársaik megsemmisítésére, az igazság elnyomására fordítják. A somogyi derék jegyzők nincsenek cimkorságban, adókövető elnökségre nem pályáznak...

— **Az esküdtszék.** A székelyudvarhelyi kir. törvényszék esküdtszéke e hó 23-án folytatta a hélfőn megkezdett ciklust. Ezúttal Jónás Ferenc és társa Csergő Dénes zetelaki lakosok szándékos emberölés bűntette volt soron. Az előbbi 4, az utóbbi 3 és félévi börtönrre ítélte a törvényszék. — **Elekes Domokos**, az okládi testvérgyilkos, szándékos emberölés bűntettével terhelt állott a bírái előtt csütörtörtökön és pénteken. Két napot vett igénybe a sok tanu kikihallgatása s a szövevényes ügy kibonyolítása. A végén pedig az esküdtek verdiktje alapján — jogos önvédelmet állapítván meg — a bíróság felmentő ítéletet hozott és Elekest nyomban szabadon bocsátották. Ezzel aztán az ezévi II. ülésszak végét is ért.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegéért!** Halottak kegyeletes ünnepén rá gondolunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meglehetne menteni, ha az első vészhirre szanatoriumos ápolás állana a beteg részére. A József Királyi Herceg Szanatorium egyesület most építi második népszanatoriumát s erre kéri az egy virágszál váltásdíjat. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgatnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő-utca, Moritörí vos salutant: a halottak szólítanak. Csak egy virágszál.

— **Ingyenes eperfa!** A lapunkban közreadott hirdetés után a méhészegyesületnél tömegesen jelentkeztek eperfakért. A vármegyében 12 község közönsége részére 6960 db eperfa lesz szétküldve Szekszárdról az orsz. selyemtermelési felügyelőségtől — teljesen díjtalanul, még a szállítást se kell fizetni semmit. A szétküldés kora tavasszal lesz eszközölve s mindazok, kik jelentkezésüket a méhészegyesületnél leadták, biztosan számíthatnak a kívánt eperfákra.

— **Nepnevelési Egyesület** a heálló téli időben 74 községben rendeztet közismereti előadásokat a vármegye területén. Az előadásokat tanítók, jegyzők, papok, tanítónők összesen 1220-at. Külön tartat az egyesület saját tisztviselőivel még 16 községben előadást a beszerzett vetítgéppel. Az előadások nov. 1-én veszik kezdetüket és a jövő évi márc. 15-én zárulnak. Több bejelentést, mivel a kitűzött határidő letelt — az egyesület elnöksége sem fogadhat el.

— **Burgonya közös beszerzése.** Nemrégén hírt adtunk arról, hogy a városi tisztviselők a háztartásra szükséges burgonyát közösen társulva szerzik be. Két vagonra menőleg sikerült is csoportosítást s a megrendelést végrehajtani, mondhatjuk elég jutányos áron m. m. 560—6 K-ban székelyudvarhelyi vasutállomásra szállítva. Miután tovább a szervezéshez nagyon szorványosan járultak a tisztviselők — a szervezéssel megbizottak a csoportosítás munká-

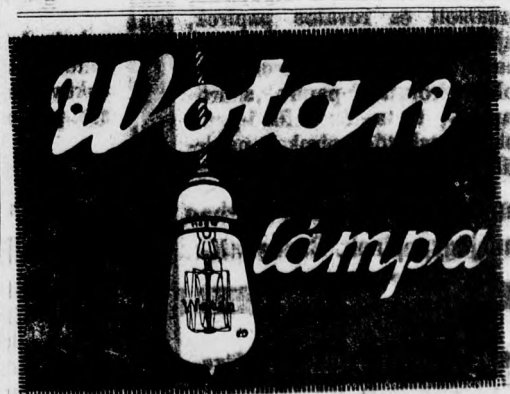
ját beszüntették, a beszerzés forrásait készséggel átadják mindazoknak, kik ezt tőlük kérik. Az ajánlatok Pillich Lajos tanártól vagy Gál Imre tanítótól átvehető.

— **A székelyudvarhelyi juh-turó-gyár** részvénytársaság e hó 20-án tartotta negyedik közgyűlését, melyen az elnökségről lemondott Ugron Ákos volt főispán helyett — ki haszonbérbe volt nagybirtokát saját kezelésébe visszavéve, tulságos elfoglaltságért mondott le — Balácsi Sándor földbirtokost v: kataszteri becselő-biztosítást választotta meg, míg a lemondott Reiner Ferenc bizottsági tag helyébe Ugron Ákos választott meg. Az elnöki állást a közgyűlés felkérésére: Biró István főreáliskolai tanár továbbra is megtartotta. A gyár üzleti menete tetemes fellendülésnek indult és az igazgatóság felhatalmaztatott, hogy az ügyvezetésével megbízandó igazgatóságtagnak évi 600 korona tiszteletdíjat kifizessen. A gyár üzleti körébe felvette a híres Liptói-rendszerű turó gyártását, amellyel az eddigi próbák kitűnően beváltak és az nagy keresletnek örvend. Ugron Ákos volt elnöknek a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott: fáradhatatlan munkásságért és az elért eredményért.

— **Az iparosok és a betegápolási adó fölemelése.** A jövő évtől fogva a betegápolási pótdadót, a mely eddig az állami adó öt százalékát tette ki, a fizetendő állami adó után annak tíz százalékára fogják fölemelni. Ez újra aktuálisá teszi azoknak a jogos panaszaikat, a kik a munkásbiztosítás óriási terhet viselnek. És most, hogy a betegápolási pótdadót az eddigieknek kétszeresére emelik föl, itt az ideje annak, hogy a munkásbiztosítás terhében részesedő munkaadók ez alól az adó alól mentesíttessenek. Mert még sem igazságos, hogy az adófizető polgárságnak ez az ugys sulyosan megterhelt osztálya így kétszeres adóval sújtsák. A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége ebben az ügyben kérvénnyel fordul a pénzügyminiszterhez, hogy a benyújtandó novellával kapcsolatban az iparos és kereskedő osztály mentesítse a betegápolási pótdadó fizetése alól. Az Építőiparosok Országos Szövetsége mozgálmá érdekében országos akciót indított. Főhívatást intézett a társtestületekhez és a kereskedelmi és iparkamarákhoz is, felszólítva őket ehhez a mozgalomhoz való csatlakozásra.

— **Értasítás.** Tisztelettel szives tudomására hozom a melyen tiszteit nagyközönségnek, hogy a téli időnyre a legujabb férfi és női divatújdoncságok, kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktarra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinél saját érdekében ajánlom szives megtekintését szükségletel esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **Szerk. üzenet.** Egy olvasóinknak: „Hogy a realisták jól laktak”-e és mivel: fuszulykával-e vagy tanulással? — azt igazán nem tudhatjuk.

húzott drótszállal.

TÖRHELETLEN!
Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI, Teréz-körut 36

